

Superb combat d'arquitectes

The Fountainhead

Autora: Ayn Rand

Direcció: Ivo van Hove

Lloc i data: Teatre Lliure (M)
Festival Grec (2/VII/2014)

JOAN-ANTON BENACH

A les envistes de *The Fountainhead* que el Toneelgroep d'Amsterdam havia de dur al Grec, el meu amic i col·lega Juan Carlos Olivares, cinèfil de tota solvència, va voler revisar *El manantial* de King Vidor, i l'altra nit m'assegurava que a hores d'ara la pel·lícula –aquell duel entre Patricia Neal i Gary Cooper– no s'aguanta. Una opinió així hauria obligat el director teatral Ivo van Hove a manipular la novel·la d'Ayn Rand (1905-1982), per tal que la versió dramàtica de *The Fountainhead* aconseguís que un relat escrit el 1943 funcionés adequadament damunt l'escena del tercer mil·lenni. I el cert és que difícilment s'haurien pogut millorar els resultats obtinguts.

Toneelgroep és la mateixa companyia que el 2013 ja va participar en el Grec amb unes *Tragèdies romanes* enlluernadores. I bé, com aleshores, el grup ha tornat a envair totalment l'enorme escenari de la sala Fabià Puigserver, un paisatge lluminós on hi cap tot: els estudis dels dos arquitectes, Howark Roark i Peter Keating, enfrontats professionalment; les maniobres seductores de Dominique Francon, una dona de bellesa imponent que, en la Nova York dels anys vint del segle passat, desperta passions entre els arquitectes i en el món de Gail Wynand, un magnat de la premsa d'honestedat més que dubtosa i de qui veiem, a més de les seves mansions, uns tallers on s'imprimeixen alguns

dels seus pamflets interessadament difamatoris.

The Fountainhead podria ser, simplement, una bona història d'ambicions, de corrupció i d'ideals estètics insubornables, si no fos que el director i la dramaturgia de Peter van Kraaij l'han convertida, a més, en una proclama exacerbada de la creació individualista, la qual, he de creure, amaga, implícitament, una crítica a l'arbitrarietat d'alguns *genis* de l'arquitectura contemporània, erigits en infal·libles (i intocables) oracles. Per confirmar la sospita, el director proposa que, un cop anunciat el final de la representació i aturant els aplaudiments desfermats, l'actor Ramsey Nasr, que interpreta el paper de Howard Roark, faci una reflexiva intervenció reblant els principis de

L'obra deriva en una proclama exacerbada de la creació individualista

l'individualisme creatiu, de la intocabilitat de l'obra arquitectònica i del dret de l'arquitecte a dinamitar, si convé, un conjunt d'habitatges socials, en cas que s'hagi alterat algun dels seus components accessoris –com així ha succeït al llarg de l'obra–. I, esclar, l'individu acaba mostrant-se com un autèntic indesitjable.

Cal dir que la interpretació és d'una qualitat superbica, com s'aprecia en la mirada panoràmica i en les abundants imatges d'un primer pla, aconseguides mitjançant unes càmeres video-gràfiques cenitals. Un recurs, com tota l'escenografia, d'una suggestió abassegadora.●